Φυτεύοντας τα δένδρα

www.agforward.eu

Η επιτυχημένη φύτευση ενός δένδρου στην αγροδασοπονία δεν σημαίνει μόνο την αγορά δενδρυλλίων καλής ποιότητας. Η νέκρωση μετά τη φύτευση οφείλεται κυρίως σε ανεπαρκή διαχείριση εκ των προτέρων. Η ξήρανση των ριζών ή η έκθεση σε υπερβολικό ήλιο, άνεμο ή παγετό μπορεί να εμποδίσει ουσιαστικά την ανάπτυξη νεαρών δένδρων.

Τα δενδρύλλια πρέπει να μεταχειρίζονται προσεκτικά από το φυτώριο στο πεδίο (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς) για να αποφεύγονται οι τραυματισμοί και η υποβάθμιση της ποιότητάς τους.

Η φύτευση πρέπει να γίνεται, όταν η βλάστηση βρίσκεται σε λήθαργο, που γενικά σημαίνει από το φθινόπωρο έως το τέλος του χειμώνα. Οι γεωργοί πρέπει να αποφεύγουν τη φύτευση σε περιόδους παγετού, όταν το έδαφος είναι υγρό ή πολύ ξηρό και σε περιόδους ανέμων.

Αποτελεσματική και γρήγορη φύτευση με τσάπα.

Γυμνόριζα δενδρύλλια φυλαγμένα και προστατευμένα από τον ήλιο και τον άνεμο πριν από τη φύτευση.

Συσκευασία δενδρυλλίων

- Τα γυμνόριζα δενδρύλλια συνήθως συσκευάζονται σε δεσμίδες των 25, 50 ή 100. Οι σύνδεσμοι δεν πρέπει να είναι πολύ σφιχτοί για να αποφευχθεί η πρόκληση τραυματισμών στους βλαστούς.

- Τα δεσμίδες πρέπει να συσκευάζονται σε αδιαφανείς πλαστικές σακούλες (πολυαιθυλένιο). Χάρτινες σακούλες δεν συνιστώνται. Σε κάθε πλαστική σακούλα, όλα τα δεσμίδες των φυλλοβόλων δενδρυλλίων πρέπει να είναι όρθια (με ριζικά συστήματα προς το κάτω μέρος της σακούλας) για να αποφεύγεται η επαφή μεταξύ των εναέριων τμημάτων και των ριζών. Τα μικρά δενδρύλλια κωνοφόρων μπορούν να συσκευαστούν με ασφάλεια ένα προς ένα.

- Τα δενδρύλλια πρέπει να συσκευάζονται την ημέρα της εκρίζωσής τους από το φυτώριο. Οι σάκοι πρέπει να κλείνονται σφιχτά για να περιορίζεται η εξάτμιση του νερού. Τα εναέρια μέρη δεν πρέπει να είναι βρεγμένα και δεν πρέπει να ξεκολλήσουν από το σάκο (εκτός αν είναι απαραίτητο, για μεγάλα δενδρύλλια φυλλοβόλων).
- Τα δενδρύλλια σε δοχεία και βώλους πρέπει να μεταφέρονται σε κιβώτια ή σε καλάθια, τα οποία είναι εύκολα στο χειρισμό. Η συντήρησή τους είναι ευκολότερη αν διατηρούνται στο αυξητικό τους υλικό πριν από τη φύτευση και αν το υλικό αυτό διατηρείται υγρό με συχνό πότισμα.

Γυμνόριζα δενδρύλλια δρυός συσκευασμένα σε αδιαφανείς πλαστικές σακούλες.

Βωλόφυτα σορβιάς. Το υπόστρωμα πρέπει να διατηρείται υγρό.

Παράχθηκε από το ερευνητικό πρόγραμμα AGFORWARD που χρηματοδοτήθηκε από το Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Επίδειξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 613520

Οι πλαστικοί σάκοι πρέπει να φέρουν κατάλληλη επισήμανση και να ενημερώνουν για: το όνομα του πελάτη, το είδος, την ηλικία, τον αριθμό και το μέγεθος των δεμάτων, τις ημερομηνίες συσκευασίας και την αναμενόμενη παράδοση. Οι λευκοί σάκοι αντανακλούν το φως και μειώνουν τον κίνδυνο θέρμανσης και ζύμωσης.

Μεταφορά δενδρυλλίων

Η μεταφορά γυμνόριζων δενδρυλλίων από τον φυτώριο στον τόπο φύτευσης προϋποθέτει λεπτούς χειρισμούς.

Είναι κρίσιμο να προστατευτούν τα δενδρύλλια από:

- τον κίνδυνο ξήρανσης: θα πρέπει 1) τα φυτά που παραδίδονται σε αδιαφανείς και αεροστεγείς πλαστικές σακούλες, 2) η μεταφορά να γίνεται σε κλειστά ή καλυμμένα αδιάβροχο μουσαμά φορτηγά. Αν όχι, προστατέψτε τα φυτά με ένα ψάθινο ύφασμα,

- τον παγετό και την ηλιοφάνεια: και τα δύο θα βλάψουν τα ριζικά συστήματα των φυτών,

- τον κίνδυνο υπερθέρμανσης και το σάπισμα λόγω της τοποθέτησης φυτών σε αεροστεγείς πλαστικές σακούλες. Επιλέξτε ένα φυτώριο που βρίσκεται κοντά στο χώρο φύτευσης, προκειμένου να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο ο χρόνος μεταφοράς.

Μεμονωμένα δοχεία τοποθετημένα σε ξύλινα κιβώτια για τη διευκόλυνση της μεταφοράς και χειρισμού στο χώρο της φύτευσης *(L. Amandier - CNPF).*

Παράδοση δενδρυλλίων

Στις περισσότερες περιπτώσεις τα δενδρύλλια ταξινομούνται από το φυτώριο πριν από την παράδοση και παραδίδονται μόνο τα καλύτερα από αυτά. Ωστόσο, κατά την παράδοση συνιστάται να ελέγχονται αν τα φυτά είναι κατάλληλα. Πρέπει να είναι καλά ισορροπημένα, με ένα ενιαίο ίσιο βλαστό, έναν υγιή κορυφαίο οφθαλμό και χοντρό ριζικό κόμβο, άφθονες και φρέσκες ρίζες.

Κατά την παράδοση, ο γεωργός πρέπει:

- να ζητήσει από τον προμηθευτή να προσκομίσει ένα σωστά συμπληρωμένο έγγραφο, το οποίο να έχει τόσο τον φυτουγειονομικό έλεγχο, όσο και το πιστοποιητικό προέλευσής τους,

- να ελέγξει αν ο αριθμός των φυταρίων που παρήγγειλε αντιστοιχεί στον αριθμό των φυταρίων που παραδόθηκαν,

- να αξιολογήσει την ηλικία, την ποιότητα, την κατάσταση υγείας και το μέγεθος των φυτών.

Η αξιολόγηση αυτή είναι χρήσιμη σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο να απορριφθεί μια παρτίδα φυτών (σε περιπτώσεις, όπου πάνω από το 5% της παρτίδας είναι φυτά κακής ποιότητας) και θα αποφευχθεί τυχόν διαμάχη με το φυτώριο ή τον μεταφορέα αν υπάρξει μεγάλο ποσοστό νέκρωσης φυτών.

Αποθήκευση δενδρυλλίων

Μετά την παράδοση, ο αγρότης είναι υπεύθυνος για την αποθήκευση των δενδρυλλίων. Πρέπει να διασφαλίσει ότι τα φυτά προστατεύονται από τον ήλιο, τον παγετό, τον άνεμο και την ξηρασία μέχρι να φυτευτούν.

Η περίοδος αποθήκευσης πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερη.

Τα φυτά πρέπει να αποθηκεύονται σε προστατευμένο, σκοτεινό και αρκετά ζεστό μέρος, όχι περισσότερο από δύο ημέρες. Πρέπει να φυλάσσονται στις πλαστικές τους σακούλες. Οι ρίζες πρέπει να διατηρούνται αρκετά υγρές, αλλά όχι πάρα πολύ για να αποφεύγεται ο κίνδυνος σήψης.

Αν υπάρχει ανάγκη να τα αποθηκεύσετε για περισσότερο από δύο ημέρες, το δενδρύλλιο πρέπει να παραχωθεί στο έδαφος κοντά στο χώρο φύτευσης, σε ένα μέρος προστατευμένο από τον ήλιο και τον άνεμο σε ένα μαλακό και καλά στραγγιζόμενο έδαφος. Η τάφρος που θα αποθηκευτούν τα φυτά πρέπει να είναι αρκετά βαθιά για να καλυφθούν οι ρίζες. Πρώτα πρέπει να χαλαρώνουν τα δεσμίδες και τα φυτά να ευθυγραμμιστούν, με τις ρίζες τους να καλύπτονται με λεπτό έδαφος ή άμμο. Το έδαφος πρέπει να είναι ελαφρώς συμπιεσμένο για να φύγουν οι θύλακες αέρος. Τα φυτά μπορούν στη συνέχεια να βρούν καθώς προχωράει η φύτευση. Τα φυτά σε δοχεία απλά πρέπει να αποθηκεύονται σε ασφαλές μέρος με το υπόστρωμά τους να διατηρείται πάντοτε υγρό.

Οι ρίζες των δενδρυλλίων πρέπει να έρχονται σε επαφή με το έδαφος: πρέπει να αποφεύγεται η κάλυψη δεσμίδων που δεν έχουν χαλαρωθεί.

Φύτευση

Ο προσεκτικός χειρισμός των εργασιών φύτευσης είναι απαραίτητος για τη διασφάλιση της καλύτερης πιθανότητας επιβίωσης των φυτών. Οι συνθήκες φύτευσης θα επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τις συνθήκες υδάτωσης και λήψης θρεπτικών στοιχείων του μελλοντικού δένδρου επηρεάζοντας άμεσα το σχήμα του ριζικού συστήματος.

Εποχή φυτείας

Τα γυμνόριζα δενδρύλλια φυτεύονται από το φθινόπωρο μέχρι την άνοιξη (από τα τέλη Νοεμβρίου έως τα μέσα Μαρτίου περίπου), αποφεύγοντας τον παγετό ή το χιόνι, τις θυελλώδεις ή πολύ βροχερές μέρες. Συνιστάται να φυτεύονται σε δροσερό αλλά μη εμποτισμένο έδαφος (ειδικά ιλυώδη και αργιλώδη εδάφη). Να αποφεύγονται οι περίοδοι που υπάρχει ανάγκη χρήσης μηχανημάτων στα χωράφια.

Αν είναι δυνατόν, η φύτευση να πραγματοποιείται το φθινόπωρο. Αυτό είναι γενικά δυνατό όταν αργά το φθινόπωρο και το χειμώνα ο καιρός είναι ήπιος. Σε περίπτωση ψυχρών χειμώνων ή σύντομου φθινοπώρου, η φύτευση θα πρέπει να προγραμματίζεται την άνοιξη.

Προετοιμασία δενδρυλλίων

Σε γυμνόριζα δενδρύλλια, τραυματισμένες ρίζες ή ρίζες που είναι πολύ μακριές ή ξηρές πρέπει να αποκόπτονται πριν από τη φύτευση. Αυτή η εργασία βοηθάει στην ανάκαμψη του φυτού και πρέπει να γίνεται με κοφτερά ψαλίδια κλαδέματος.

Η κεντρική ρίζα θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 20 εκατοστών για τα είδη που τη χρειάζονται (ιδιαίτερα για δρύες, καρυδιές και καστανιές). Ο κύριος βλαστός πάνω από το έδαφος πρέπει να παραμείνει άθικτος, αλλά οι διχάλες και τα πλευρικά κλαδιά μεγάλων δενδρυλλίων μπορούν να αποκοπούν.

Προετοιμασία πριν από τη φύτευση γυμνόριζων δενδρυλλίων

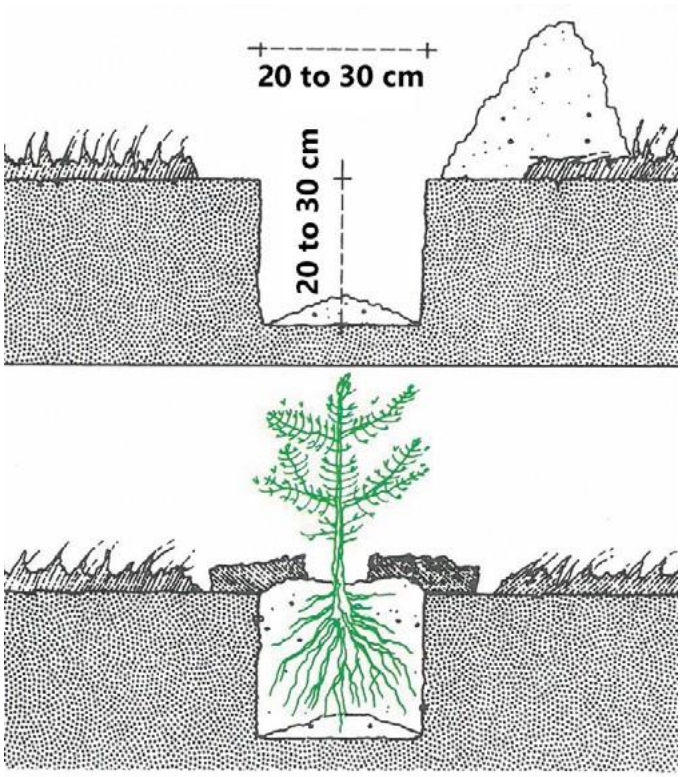

Φύτευση

Πρέπει να λαμβάνονται ειδικές προφυλάξεις για την επιτυχή φύτευση:

- η φύτευση πρέπει να γίνεται σε καλά προετοιμασμένα, μαλακά εδάφη, ποτέ σε υγρά ή παγωμένα εδάφη. Αν το όργωμα έχει γίνει πρόσφατα, χρειάζονται να περάσουν λίγες ημέρες μέχρι το έδαφος να κατακαθίσει,

- αν υπάρχει επιφανειακή βλάστηση, θα πρέπει να αφαιρεθεί σε μια επιφάνεια 1 τ.μ. και να ανοιχτεί με φτυάρι μια τετράγωνη τρύπα πλάτους μεταξύ 20 έως 30 εκ.,

- κάθε δενδρύλλιο πρέπει να τοποθετείται κατακόρυφα με το ριζικό κόμβο τοποθετημένο στο επίπεδο του εδάφους. Οι ρίζες πρέπει να είναι καλά απλωμένες στο λάκκο φύτευσης για να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος παραμόρφωσης που θα μπορούσε να εμποδίσει την ανάπτυξη και τη μελλοντική σταθερότητα του δένδρου. Στη συνέχεια, οι ρίζες μπορούν να καλυφθούν με λεπτό χώμα,

- μετά τη φύτευση, το χώμα γύρω από το δενδρύλλιο θα πρέπει να συμπιεστεί ελαφρά με το πόδι χωρίς να βλαφτεί ο ριζικός κόμβος. Τα δενδρύλλια θα πρέπει να φυλάσσονται σε συσκευασίες κατά τη διάρκεια της εγκατάστασής τους και να απομακρύνονται από τις σακούλες τους μόνο καθώς προχωράει η φύτευση.

- για δενδρύλλια σε βώλους ή δοχεία, ο λάκκος σκάβεται με τον ίδιο τρόπο, δηλ. με φτυάρι ή δασική τσάπα. Μόλις αφαιρεθεί το δοχείο, ο βώλος τοποθετείται κατακόρυφα και καλύπτεται με 3-5 εκ λεπτού χώματος για να αποφευχθεί η ξήρανση του υποστρώματος. Οι βώλοι πρέπει να βραχούν ξανά λίγα λεπτά πριν από τη φύτευση.

Philippe VAN LERBERGHE
The Institute for Forestry Development (IDF)
philippe.vanlerberghe@cnpf.fr
www.agforward.eu

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνονται στον Fabien Balaguer (French Agroforestry Association) και στον Dr Tim Pagella (World Agroforestry Centre) για την εργασία τους ως τεχνικοί εκδότες και μεταφραστές στην αγγλική έκδοση.

23 Οκτωβρίου 2017
Το παρόν φυλλάδιο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου AGFORWARD. Ενώ ο συντάκτης έχει επεξεργαστεί τις καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες, ούτε ο συντάκτης ούτε η ΕΕ είναι σε κάθε περίπτωση υπεύθυνη για τυχόν απώλεια, ζημία ή τραυματισμό που μπορεί να προκληθεί άμεσα ή έμμεσα σε σχέση με την έκθεση.